

Novčana naknada Osiguranja za nezaposlene

Svi koji žive u Švicarskoj i dobili su otkaz na poslu ili su ga sami dali mogu se za pomoć obratiti Osiguranju za nezaposlene (Arbeitslosenversicherung). Nezaposlenima se smatraju pojedinci koji nisu u radnom odnosu i koji traže zaposlenje s punim ili djelomičnim radnim vremenom. Neovisno o tome je li netko dao ili dobio otkaz, važna je pravodobna prijava nadležnoj regionalnoj službi (RAV) i to najkasnije posljednjeg dana isteka otkaznog roka. Ako otkazni rok, primjerice, istječe 30.11.2022 u RAV se treba prijaviti najkasnije 1.12.2022.

Potrebno je naglasiti da je veoma važno odmah nakon otkaza tražiti drugo zaposlenje i to moći pismeno dokazati. Za vrijeme korona pandemije je uvedena online prijava kod RAV-a, što je i ostalo. Nakon te prijave dobija se termin s RAV savjetnikom. Neophodno je prigodom prijave RAV-u, uz uobičajene dokumente poput potvrde o mjestu stanovanja, platne liste, potvrde o otkazu radnoga ugovora, preporuke poslodavca, priložiti i potvrdu o traženju novog zaposlenja.

Prigodom prijave nezaposlena osoba se mora odlučiti za neku od predloženih blagajni koje su nadležne za isplatu dnevnica tražiteljima pomoći.

Pravo na naknadu Osiguranja za nezaposlene imaju pojedinci koji mogu dokazati da su u posljednje dvije godine prije prijave na RAV bili zaposleni najmanje 12 mjeseci i redovito uplaćivali doprinose Osiguranju za nezaposlene.

U iznimnim situacijama pravo na dobijanje dnevnica mogu imati i osobe koje zbog posebnih životnih okolnosti nisu bile u stanju ispunjavati spomenuti uvjet. To bi bile primjerice sljedeće situacije:

- Prestanak bračne zajednice ili razvod
- Smrt supružnika ili prestank prava na invalidsku mirovine
- Bolest ili nesreća
- Izdržavanje kazne zatvora
- Školska izobrazba u Švicarskoj
- Švicarski državljani ili osobe s važećom dozvolom C koje više od godinu dana nisu radile u Švicarskoj nego u nekoj od država koje nisu članice EU/EFTA

U svim ovim slučajevima je važno da se prijava RAV-u dogodi unutar godinu dana od primjerice razvoda ili smrti supružnika, odnosno primanja rješenja o ukidanju invalidske mirovine. Za sve ove situacije vrijede i posebna pravila o naknadi - ukupno 90 dnevnica i paušalni iznosi dnevnica ovisno o stupnju obrazovanja.

Osobe prijavljene kod invalidskog osiguranju isto se mogu prijaviti Osiguranju za nezaposlene, ako su sposobne prema liječničkom nalazu raditi najmanje 20%.

Pojedinci prijavljeni na RAV-u, koji nemaju stalno zaposlenje nego su zaposlene preko ureda za posredovanje, obvezni su tražiti trajno zaposlenje (Feststelle), sve dok ga ne nađu.

Wartezeiten (AVIG 18)

Prijavljenima na RAV koji imaju djecu o kojoj moraju skrbiti (do 25 godine starosti) i zarađuju više od Fr.60'001.- **ne isplaćuju** se dnevnice osiguranja za nezaposlene prvih 5 dana nezaposlenosti, a onima koji su zarađivali godišnje do Fr.60'000.- biti će isplaćene dnevnice od prvog dana nezaposlenosti.

Osobama **koje nemaju djecu** o kojoj se moraju novčano skrbiti, broj odbijenih, odnosno neplaćenih dana ovisit će o visini dotadašnje mjesečne plaće. To konkretno znači da će te osobe u prvom mjesecu nakon prijave na RAV dobiti manji broj isplaćenih dnevnica.

- Tako će se, primjerice, osobama koje su imala godišnja primanja od Fr.36'001.- do Fr.60'000.- prigodom prijave na RAV odbiti **5 dana**, odnosno neće biti isplaćeno
- Između Fr.60'001.- Fr.90' 000.- je to **10 dana**
- S godišnjim primanjima između Fr.90' 001.- i Fr.125' 000.- neće biti **15 dana** isplaćeno
- Onima s godišnjim primanjima većim od Fr.125'000.- odbit će se **20 dana**.
- Osobama koje su zarađivale do Fr. 36'000.- neovisno da li imaju djecu o kojoj moraju skrbiti ili ne neće biti nijedan dan odbijen.

Od ovih dana treba razlikovati tzv. „**Einstelltage**“ Riječ je o svojevrsnoj kazni osobama koje su same dale otkaz ili su ga svojim ponašanjem skrivile. Kazna može iznositi najviše 60 neisplaćenih dnevnica, ovisno o stupnju krivice tražitelja pomoći. Stoga nije mudro davati otkaz, ako se ne posjeduje uštedevina s kojom bi se moglo preživjeti nekoliko mjeseci.

Novčana naknada Osiguranja za nezaposlene iznosi 70% dotadašnje plaće. Najviša osigurana mjesečna plaća iznosi Fr.12' 350.-.

Osobama koje imaju djecu o kojoj su dužni skrbiti, Osiguranje za nezaposlene isplaćuje naknadu u iznosu 80% od plaće. Istovjetno načelo vrijedi za nezaposlene čije dnevnice su bile niže od Fr.140.-, ili im je utvrđena invalidnost od najmanje 40 %.

Na dnevnice za nezaposlene **nemaju pravo** pojedinci koji su zarađivali manje od Fr.500.- mjesečno.

Visina dnevnica za nezaposlene izračunava se tako da se osigurana mjesečna plaća podijeli s 21.7.

Broj dnevnica koje će isplatiti Osiguranja za nezaposlene ovisit će o broju mjeseci uplaćenih doprinosa osiguranju za nezaposlene.

- Osobe do 25 godina starosti i bez djece, s uredno uplaćivanim doprinosom ALV-u tijekom 12 do 24 mjeseca, imat će pravo na isplatu ukupno **200** dnevnica godišnje Osiguranja za nezaposlene.
- Pravo na **260** dnevnica imat će osobe starije od 25 godina, koje imaju djecu i koje imaju najmanje 12 a najviše 18 mjeseci uredno uplaćivanih doprinosa ALV-u.
- Na **400** dnevnica imaju pravo osobe koje imaju između 18 i 24 mjeseca uplaćenih doprinosa.
- **520** dnevnica dobiti će pojedinci koji imaju između 22 i 24 mjeseca uplaćenih doprinosa ALV-u i ako su stariji od 55 godina; osobe starije od 25 godina i imaju invalidske mirovine s najmanje 40% invalidnosti ili imaju djecu o kojima se moraju skrbiti i invalidsku mirovinu od najmanje 40%.